

Miljøministeriet og Klima- og Energiministeriet

Den 29. februar 2008

Afrapportering fra den 10. særlige samling i UNEP's Styrelsesråd og Det Globale Ministerforum for Miljø (GC/GMEF) i Monaco den 20.-22. Februar 2008

Hovedtemaet for ministrenes diskussion var klimafinansiering. Derudover drøftede ministrene FN-reform på miljøområdet. Endelig traf Styrelsesrådet beslutninger vedrørende UNEP's nye strategi og en række tematiske spørgsmål.

Fra dansk side deltog embedsmænd fra Klima- og energiministeriet, Miljøministeriet og Udenrigsministeriet, og afrapporteringen er skrevet af de tre ministerier tilsammen.

1. Mobilisering af finansiering til imødekommelse af klimaudfordringerne

UNEP havde rejst debatten om klimafinansiering for miljøministre, chefer for private virksomheder og andre internationale organisationer for at bidrage til implementeringen af beslutninger under UNFCCC og forhandlingerne om en ny aftale under Konventionen.

Danmark var hovedtaler på en af de ministerielle rundbordsdiskussioner og fremhævede betydningen af at UNEP beskæftiger sig med kapacitetsopbygning for at hjælpe udviklingslande med at integrere sig i de finansielle mekanismer, herunder CO₂-handelssystemet og øvrige finansielle mekanismer, der må følge en post-2012-aftale. Der var støtte til denne linje fra øvrige europæiske lande, bl.a. Schweiz og Tyskland mens USA holdt lav profil. Flere af de fattigste udviklingslande (f.eks. Cap Verde) var enige i Danmarks vægtning af markedsbaserede finansielle instrumenter men understregede, at de ville få meget store problemer med at kunne anvende disse instrumenter hvorfor kapacitetsopbygning er en nødvendighed for mellem og langsigtet integration i et CO₂-handelssystem. Andre udviklingslande (f.eks. Guinea) indtog en mere forbeholden linje over for markedsbaserede mekanismer og lagde mere vægt på traditionel udviklingsstøtte fra de industrialiserede lande som finansieringsstrategi for en fremtidig klimaafnævnelse i forhold til de fattigste udviklingslande.

I formandens konklusioner blev betydningen af en pris på carbon nævnt. Det erkendes, at de nødvendige finansielle midler for at imødekomme klimatruslen eksisterer globalt, men det anerkendes også, at de internationale finansielle institutionelle rammer samt nationale strukturer og institutioner til at sikre mobilisering af disse midler ikke er til stede. Der lægges også vægt på, at finansieringsinstrumenterne til klimatilpasning er meget begrænsede.

2. International miljøforvaltning og FN reform

Debatten blev indledt af et bredt sammensat panel af ministre og NGO-chefer. Der var almen tilslutning til det synspunkt, at de nuværende institutionelle forhold ikke var sammenhængende og stærke nok til at kunne vende tendensen i retning af en fortsat forværring af den globale miljøtilstand. Den uenighed om hvilken vej til reform der var den mest hensigtsmæssige, som fremkom

ved en tilsvarende debat for et år siden, var væsentligt mindre udtalt. Der var ganske betydelig opbakning bag de planer om en trinvis styrkelse af de eksisterende institutioner, herunder UNEP, som i mellemtiden er blevet fremlagt i forbindelse med reformdebatten i FN's generalforsamling. Flere fremhævede de fremskridt UNEP havde gjort som den centrale institution i det komplekse institutionelle system omkring den internationale miljøforvaltning. Der var almen tilslutning til behovet for yderligere at styrke UNEP - både det finansielle grundlag, det videnskabelige grundlag og udviklingen af miljøpolitik samt UNEP's aktiviteter i de forskellige verdensregioner.

EU støttede ligeledes denne trinvise fremgangsmåde, men ville gå videre og drøfte en ændring af UNEP's status fra FN-program til FN-særorganisation. Dette støttedes af enkelte andre lande, medens andre udtrykte modstand imod en sådan fremgangsmåde. Flere understregede behovet for at se en styrkelse af miljøspøjlen i sammenhæng med den bredere dagsorden for bæredygtig udvikling. Dette synspunkt fremførtes ikke kun af udviklingslande. I denne forbindelse blev der refereret til tanker om stærkere institutionelle rammer omkring de samlede aktiviteter til fremme af bæredygtig udvikling, eventuelt gennem en ny paraplyorganisation. Selvom der også her var delte holdninger, var der en stigende erkendelse af, at en bedre miljøbeskyttelse ikke kunne opnås løsrevet fra økonomisk og social udvikling. Miljøhensyn måtte indarbejdes i planer og strategier for økonomisk udvikling.

3. Øvrige prioriterede emner

UNEP's nye strategi: Medium-Term Strategy (MTS)

Styrelsesrådet fik forelagt en ny 4-års strategi, som skal være UNEP's overordnede styringsværktøj for perioden 2010-2013. Den udgør således det centrale grundlag for at gøre UNEP til en mere effektiv, fokuseret og resultatorienteret organisation. Trods modstand fra enkelte lande, lykkedes det for Styrelsesrådet at blive enig om en beslutning hvorved den fremlagte strategi blev hilst velkommen og UNEP's eksekutivdirektør bemyndiget til at anvende strategien i udarbejdelsen af UNEP's 2-årige arbejdsprogrammer og budgetter. Det blev også slået fast i beslutningen, at arbejdsprogrammerne og budgetterne (som hidtil) vil være genstand for særskilte forhandlinger i Styrelsesrådet.

Den Fjerde globale miljørapport (GEO4)

Beslutningsforslaget om GEO4 blev vedtaget af Styrelsesrådet. Eksekutivdirektøren bliver i beslutningen blandt andet bedt om at give et overblik over mulige huller i og duplikationer på 'det internationale miljøvurderingsområde' på næste session.

Kemikalie-forvaltning, herunder kviksølv og affald

Styrelsesrådet vedtog en kort beslutning. Det er en ren procesbeslutning, hvor man anerkender eksekutivdirektørens rapporter uden at det indholdsmæssige omtales. Eksekutivdirektøren anmodes om at fortsætte implementeringen af beslutningerne 24/3 og 24/5 om kemikalier og affald og at rapportere herom på den næste ordinære session, den 25. session i 2009.

Bæredygtig udvikling af den arktiske region

Monaco havde fremlagt et forslag om et udvidet samarbejde med Arktisk Råd og en række andre organisationer med henblik på bæredygtig udvikling i den arktiske region og beskyttelse af det maritime miljø, herunder gennem implementering af forsigtighedsprincippet og ved gennemførelse af fornødne miljøvurderinger. Endvidere bad forslaget om at udvide det videnskabelige arbejde om ændringerne i Arktis og indeholdt også imødegåelse af udfordringer vedrørende oprindelige folk. Forslaget blev modtaget positivt af de fleste lande, herunder Danmark. EU fremførte betydningen af, at forslaget blev udvidet til at omfatte miljøet i regionen som et hele og ikke blot maritime områ-

der. USA var især bekymret over henvisninger til oprindelige folk og til miljøvurderinger. Der opnåedes enighed om en beslutning, der bl.a. indebærer et tættere samarbejde mellem Arktisk Råd og UNEP. Der opnåedes endvidere enighed om henvisninger til miljøvurderinger. Henvisninger til oprindelige folk erstattedes med "oprindelige samfund".

Internationalt årti for bekæmpelse af klimaforandringer

Forslaget, der var sponsoreret af Algeriet, havde bred opbakning fra G77. Opbakningen øgedes, især blandt EU-landene, da forslaget blev ændret fra et klimaår til et årti for bekæmpelse af klimaforandringer. Der opnåedes enighed om at indstille til FN's Økonomiske og Sociale Råd (ECOSOC) at overveje indførelsen af en international dekade for bekæmpelse af klimaforandringer og at forelægge det for FN's kommende generalforsamling.

..